

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3128/2020
03.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Вујичић, адвокат из ..., против тужене „АИК Банке“ АД Београд, као правног следбеника „YU Banke“ АД Београд и „Alpha bank Srbija“ АД Београд, чији је пуномоћник Младен Аврамовић, адвокат из ..., ради поништаја решења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 137/20 од 22.05.2020. године, у седници одржаној 03.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 137/20 од 22.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2426/19 од 10.09.2019. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се утврди да јој је незаконито престао радни однос код тужене, те да се поништи решење тужене од 12.07.2016. године, којом јој је престао радни однос, а да се обавезе тужена да је врати на рад. Ставом другим изреке одбијен је и захтев тужиле да се обавезе тужена да јој на име накнаде штете плати укупно 205.582,78 динара са законском каматом на појединачне месечне износе од досплеости до исплате (висина износа и датуми доспећа су ближе одређени овим ставом изреке), па је ставом трећим изреке одбијен и захтев за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање Републичком фонду ПИО, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке обавезана је тужилца да туженој накнади трошкове поступка од 193.500,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 137/20 од 22.05.2020. године, одбијена је жалба тужиле и првостепена пресуда потврђена, а одбијени су и захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилца је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 72/11 и 87/18), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити, применом члана 407. ЗПП.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужила је 04.01.2016. године са туженим закључила уговор о раду на неодређено време, са почетком рада од 15.01.2016. године, којим је предвиђен пробни рад у трајању од 6 месеци почев од дана ступања на рад. Решењем тужене од 12.07.2016. године, утврђено је да тужилци престаје радни однос истеком рока пробног рада утврђеног уговором о раду, јер у периоду пробног рада није показала одговарајуће радне и стручне способности. У поступку је утврђено да је тужила радила код туженог почев од 02.03.2014. до 31.12.2015. године по више уговора о раду на одређено време, да је све време радила на истој позицији као и по уговору о раду од 04.01.2016. године, као продавац банчиних производа ЦРО, односно ЦСО. Непосредни руководиоца тужилци је био директор филијале у ..., а његов претпостављени је генерални менаџер. Приликом оцењивања непосредни руководиоца је рад тужилце првобитно вредновао оценом 2, образлажући да је тужила рад обављала на исти начин као и претходне две године, али су резултати њеног рада били лошији, па је због примедби на њен став према раду и равнодушност према лоше оствареним резултатима рада, заједно са главним менаџером, њен рад вредновао оценом 1,81. На овај начин оцењена је лошије од ББ, другог запосленог који је радио на истим пословима као и тужила, па је истеком уговореног периода пробног рада донето побијано решење о отказу уговора о раду. У образложењу решења се наводи да је у току пробног рада њен рад пратио непосредни менаџер, по чијем образложеном мишљењу (оцени) запослена није показала довољан степен радних и стручних способности за обављање послова за које је засновала радни однос са пробним радом, због чега јој је применом члана 36. став 4. у вези члана 175. став 1. тачка 1. Закона о раду, радни однос престао истеком рока на који је уговорен пробни рад.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правноснажном одлуком одбијен је тужбени захтев за поништај побијаног решења о отказу, као и захтев за накнаду штете у виду изгубљене зараде и враћање на рад, уз закључак нижестепених судова да је тужилци радни однос престао на законом прописан начин.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Могућност заснивања радног односа уз уговарања периода пробног рада и његово најдуже трајање, престанак радног односа пре истека периода пробног рада уз остављање отказног рока од најмање 5 радних дана и престанак радног односа истеком уговореног периода пробног рада, регулисано је одредбом члана 36. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр.24/05, ... и 75/14, важећег у време доношења побијаног решења). Наведеном законском одредбом прописано је да је послодавац дужан да образложи отказ уговора о раду у случају када запосленом откаже уговор о раду пре истека времена за који је уговорен пробни рад, у ком случају је дужан и да му остави отказни рок који не може бити краћи од пет радних дана (члан 36. став 3. Закона о раду). Међутим, ставом 4. овог плана прописано је да запосленом који за време пробног рада није показао одговарајуће радне и стручне способности радни однос престаје даном истека рока (пробног рада) одређеног уговором о раду.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да је послодавац у обавези да у решењу о престанку радног односа образложи своју одлуку којима доказује да запослени није показао одговарајуће радне и стручне способности, односно да су његови резултати рада незадовољавајући – само у случају када му се уговор о раду отказује пре истека уговореног периода пробног рада. Супротно томе, на основу члана 36. став 4. Закона о раду, запосленом за кога послодавац оцени да није показао одговарајуће радне и/или стручне способности, радни однос престаје истеком периода пробног рада, у ком случају послодавац није дужан да му оставља отказни рок, нити је у обавези да посебно образлаже одлуку о престанку радног односа по овом основу.

У конкретном случају тужила је, у складу са одредбом члана 36. став 1. и 2. Закона, засновали радни однос на неодређено време код тужене, уговором о раду од 04.01.2016. године са почетком рада од 15.01.2016. године и уз уговарање пробног рада у трајању од 6 месеци. Радни однос јој је престао 15.07.2016. године, на основу члана 36. став 4. Закона о раду, истеком уговореног периода пробног рада, а на основу побијаног решења тужене од 12.07.2016. године. Иако у овом случају, према наведеној законској одредби тужена није била у обавези да своју одлуку образлаже, наведено решење садржи образложење, у коме се наводи основ и разлози за отказ, односно да по оцени непосредног руководиоца – за време пробног рада тужила није показала довољан степен радних и стручних способности за обављање послова за које је засновала радни однос са пробним радом.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је основан закључак нижестепених судова да је законито побијано решење о отказу уговора о раду тужили, јер у случају отказа по истеку пробног рада запосленом, који у том периоду није показао одговарајуће радне и стручне способности за обављање послова за које је засновао радни однос, не постоји обавеза послодавца да своју одлуку образлаже, па тиме ни своју оцену о показаним незадовољавајућим способностима запосленог, што и супротне наводе равизије чини неоснованим.

Изостанак правноснажне судске одлуке о незаконитом престанку радног односа, чини неоснованим и захтев запосленог за врћање на рад и накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која запосленом припадају по закону, применом члана 191. став 1. и 2. Закона, па је правилно захтев тужиле одбијен и у овом делу.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је приликом доношења одлуке о основаности захтева тужиле, побијаном одлуком правилно примењено материјално право, па је, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић